

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 14 päivänä joulukuuta 2004,

suorat verokannustimet yrityksille, jotka osallistuvat näyttelyihin ulkomailla

(tiedoksiannettu numerolla K(2004) 4746)

(Ainoastaan italiankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2005/919/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

I MENETTELY

- (1) Italia antoi 30 päivänä syyskuuta 2003 julkisen talouden kehitystä ja korjaamista koskevista kiireellisistä toimenpiteistä asetuksen nro 269 Disposizioni urgenti per favorire lo sviluppo e la correzione dell'andamento dei conti pubblici (jäljempänä 'Italian asetus nro 269/2003'), joka julkaistiin 2 päivänä lokakuuta 2003 Italian virallisessa lehdessä nro 229. Italian asetuksen nro 269/2003 1 §:n 1 momentin b almomentissa säädetään erityisistä verokannustimista, jotka liittyvät tuotteiden esittelyyn ulkomailla järjestettävillä messuilla. Asetus muutettiin 24 päivänä marraskuuta 2003 muutoksitta laiksi nro 326/2003, joka julkaistiin 25 päivänä marraskuuta 2003 Italian virallisessa lehdessä nro 274.
- (2) Komissio pyysi Italian viranomaisilta 22 päivänä lokakuuta 2003 lähetetyllä kirjeellä (D/56756) tietoja kysei-

sistä kannustimista ja niiden voimaantulosta määrittääkseen, olivatko ne EY:n perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettua tukea. Komissio muistutti Italiaa samassa kirjeessä EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesta velvollisuudesta ilmoittaa komissiolle kaikista tukitoimenpiteistä ennen niiden täytäntöönpanoa.

- (3) Italian viranomaiset toimittivat pyydyt tiedot 11 päivänä marraskuuta 2003 (A/37737) ja 26 päivänä marraskuuta 2003 (A/38138) päivätyillä kirjeillä. Komissio muistutti Italiaa jälleen 19 päivänä joulukuuta 2003 päivätyssä kirjeessä (D/58192) sen EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisista velvollisuuksista ja pyysi Italian viranomaisia ilmoittamaan kyseisten verohelpotusten mahdollisille saajille EY:n perustamissopimuksessa sekä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ⁽²⁾ 14 artiklassa asetetuista seuraamuksista siinä tapauksessa, että verohelpotusten todetaan olevan tukea, jolle ei ole saatu komission ennakkohyväksyntää.
- (4) Komissio ilmoitti 18 päivänä maaliskuuta 2004 päivätyllä kirjeellä (SG 2004 D/201066) Italialle, että se oli päättänyt aloittaa Italian ulkomaisiin näyttelyihin osallis-
tulle yrityksille antamista verokannustimista EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn. Italian viranomaiset esittivät omat huomautuksensa 1 päivänä kesäkuuta 2004 päivätyssä kirjeessä (A/35042).

⁽¹⁾ EUVL C 221, 3.9.2004, s. 2.⁽²⁾ EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 2003 liittymisasiakirjalla.

- (5) Komission päätös aloittaa muodollinen tutkintamenettely julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja asianosaisia pyydettiin esittämään huomautuksensa ⁽³⁾. Komissiolle ei lähetetty yhtään huomautusta.

II TOIMENPITEEN KUVAUS

- (6) Italian asetuksen nro 269/2003 1 §:n 1 momentin b alamomentin mukaan yritykset, jotka maksavat Italiaan yhtiöveroa ja jotka ovat olleet toiminnassa asetuksen voimaantulopäivänä, ovat vapautettuja verosta sellaisten menojen osalta, jotka liittyvät suoraan tuotteiden esittelemiseen ulkomailla järjestettävillä messuilla. Vapautus koskee ainoastaan menoja, jotka ovat aiheutuneet ensimmäisenä verovuonna sen jälkeen, kun Italian asetus nro 269/2003 tuli voimaan (2 päivänä lokakuuta 2003). Toimenpide vaikuttaa siis vuoden 2004 verotettavaan tuloon yrityksissä, joiden tilikausi vastaa kalenterivuotta. Italian asetuksen nro 269/2003 1 §:n 1 momentin b alamomentissa säädetään, että yhtiöverosta vapautuksen lisäksi ilmoitettuja menoista tehdään myös tavanomaiset vähennykset verotettavasta tulosta ulkomailla järjestettävien messujen osallistumiskulujen perusteella.

- (7) Yleissäännöt vähennyksistä, joita yritykset voivat tehdä menoista, joita niille aiheutuu ulkomailla järjestettävillä messuille, on esitetty tuloverolaissa (Testo unico delle imposte sui redditi). Lain 108 §:n 2 momentissa mainos- ja myyninedistämiskulut (joihin myös messujen osallistumiskulut kuuluvat) ja edustuskulut erotellaan toisistaan. Mainos- ja myyninedistämiskulut ovat kokonaan vähennyskelpoisia sen tilikauden aikana, jona ne ovat aiheutuneet, tai tasaerinä kyseisellä tilikaudella ja seuraavien neljän tilikauden aikana, kun taas edustuskulujen vähennyskelpoisuuden yläraja on kolmannes kuluista tasaerinä viidelle vuodelle jaettuna.

- (8) Italian asetuksen nro 269/2003 1 §:n 1 momentin b alamomentissa todetaan messuille osallistumiseen liittyvistä erilaisista kulujen tyypeistä, että tukiohjelman kannustimet on rajoitettu tuotteiden esittelyyn liittyviin ku-

luihin, eivätkä muut messuille osallistumiseen liittyvät kulut ole tukikelpoisia.

- (9) Italian viranomaiset ovat täsmentäneet, että etu myönnetään menolajista riippumatta, vaikka verokohtelu yleensä vaihtelee menolajeittain, kuten edellä on todettu. Italia on todennut, että kaikkia messuihin liittyviä menoja kohdellaan samalla tavoin, jotta vältetään hankala eri menolajien luokittelu. Italian asetuksen nro 269/2003 1 §:n 1 momentin b alamomentissa tukikelpoisen määrän ulkopuolelle on kuitenkin nimenomaisesti jätetty sponsorointimot, jotka kuuluvat mainoskuluihin ja jotka voidaan Italian tuloverolain 108 §:n 2 momentin nojalla vähentää kokonaisuudessaan.

III SYYT MENETTELYN ALOITTAMISEEN

- (10) Komissio katsoi 18 päivänä maaliskuuta 2004 päivätyssä muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa kirjeessään, että toimenpide täytti kriteerit, joiden perusteella sitä voidaan pitää EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena.

- (11) Komissio oli tässä tilanteessa sitä mieltä, että tukiohjelma oli valikoiva, sillä etua vaikutti aiheutuvan yksinomaan yrityksille, jotka asettivat näytteille vientiin tarkoitettuja tuotteita ja muunlainen yritystoiminta jäi sen ulkopuolelle. Tukiohjelmasta eivät hyödy esimerkiksi yksinomaan Italian markkinoilla toimivat italialaiset yritykset, palveluja tarjoavat yritykset, messuille esiteltäviksi soveltumattomilla tuotteilla kauppaa käyvät yritykset tai Italiassa järjestettävillä messuille osallistuvat yritykset.

- (12) Komissio katsoi myös, että tukiohjelmalla suosittiin ulkomailla järjestettävillä messuille osallistuvia italialaisia yrityksiä vahvistamalla niiden asemaa verrattuna ulkomaisiin kilpailijoihin – sekä niihin, jotka kilpailevat asianomaisten yritysten kanssa Italian markkinoilla ja ulkomailla, että niihin, jotka ovat sijoittautuneet Italiaan ja kilpailevat tuensaajien kanssa Italian markkinoilla.

⁽³⁾ Ks. alaviite 1.

- (13) Komissio katsoi, ettei kyseisiä valikoivia veroetuuksia voinut perustella Italian verojärjestelmän luonteella tai rakenteella. Etuuksien tarkoituksena ei myöskään vaikuttanut olevan mahdollisten ulkomailla järjestettävälle messuille osallistumisesta aiheutuneiden menojen korvaaminen, sillä tuen edellytyksenä ei ole ulkomaisen veron tai maksun maksaminen ulkomailla. Kyse ei vaikuta olevan myöskään EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa mainituista poikkeuksista. Etuudet liittyvät menoihin, joihin ei voida soveltaa ryhmäpoikkeusasetuksia tai yhteisön suuntaviivoja. Pk-yritysten ryhmäpoikkeusasetuksen mukaan tuki messuille osallistumista varten on sallittua vain, jos se on enintään 50 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista ja jos pk-yritys osallistuu kyseisille messuille tai kyseiseen näyttelyyn ensimmäisen kerran. Italian verokannustin koskee kuitenkin kaikkia yrityksiä ja kaikkia kustannuksia, jotka liittyvät mille tahansa ulkomailla järjestettävälle messuille osallistumiseen.
- (16) Italian viranomaisten toinen huomio on, ettei toimenpiteellä aseteta huonompaan asemaan yrityksiä, jotka eivät harjoita vientiä. Päinvastoin, sen avulla niitä kannustetaan osallistumaan tällaisille messuille. Jos yritys toimii alalla, jolla tuotetuilla tavaroilla tai palveluilla ei voi käydä kauppaa tai harjoittaa vientiä, se ei kilpaile sellaisten yritysten kanssa, jotka niitä tuottavat.

- (17) Kolmanneksi Italian viranomaiset korostavat, että toimenpide on voimassa vain yhden vuoden ajan, eikä ulkomailla järjestettävälle messuille osallistuville yrityksille aiheutuva etu vääristä merkittävästi kilpailua yhteismarkkinoilla.

IV ITALIAN HUOMAUTUKSET

- (14) Italian viranomaiset esittivät kolme päähuomautusta komission 18 päivänä maaliskuuta 2004 päivätyssä, menettelyn aloittamista koskevassa kirjeessään esittämästä arviosta. Niillä pyrittiin osoittamaan, ettei tukiohjelmassa erotella kaupan eri aloilla toimivia tuensaajia, vaan se on yleinen toimenpide, jota voidaan soveltaa kaikkiin kaupallista toimintaa harjoittaviin yrityksiin.

V TOIMENPITEEN ARVIOINTI

1. EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki

- (18) Komissio on Italian viranomaisten huomautuksia tarkasteltuaan edelleen samaa mieltä kuin 18 päivänä maaliskuuta 2004 päivätyssä, menettelyn aloittamista koskevassa kirjeessään: tukiohjelma on valtiontukea, sillä se täyttää kaikki EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa mainitut kriteerit.
- (19) Toimenpide on tukea, jos se muodostaa tuensaajille etua vähentämällä kustannuksia, joita kaupallisesta toiminnasta tavanomaisesti aiheutuu. Kaikki yritykset maksavat Italiassa yritysvero. Se lasketaan nettovoitosta, joka on kirjanpitoon merkittyjen liiketoiminnan kulujen ja bruttotuottojen erotus. Tukiohjelmasta saatavan taloudellisen edun määrä muodostuu, kun verotettavista tuloista vähennetään ulkomailla järjestettävälle messuille osallistumisesta aiheutuneita kuluja vastaava määrä. Lisäksi bruttotuloista tehdään tavanomaiset verovähennykset. Tukea

saava yritys, jolle aiheutuu tällaisia kustannuksia, merkitsee kirjanpitoonsa vastaavan vähennyksen. Näin verotaakka pienenee kyseisenä verovuonna ja yritys maksaa yritysveroa vähemmän, mistä on sille taloudellista etua.

- (20) Italia toteaa huomautuksissaan, ettei tukiohjelmasta aiheudu tuensaajille merkittävää kilpailuetua, sillä sen vaikutus rajoittuu tosiasiallisesti aiheutuneisiin kustannuksiin, ja samaa mekanismia sovelletaan muihin Italian tulo- ja verolain mukaisiin vähennyksiin.
- (21) Komissio kuitenkin katsoo, että kuten Italian viranomaiset ovat todenneet, vähennys on kertaluonteinen, toisin kuin tavanomainen verovähennys. Se on katsottava etuudeksi, jolla vähennetään Italiaan yritysveroa maksavien yritysten tavanomaisia kuluja. Tämän vuoksi komissio vahvistaa arvionsa, jonka mukaan tukiohjelmasta koituu tuensaajille taloudellista etua Italiassa verotettavien tulojen vähennyksen muodossa.
- (22) Etuuden on myös oltava valtion myöntämä tai valtion varoista myönnetty tuki. Koska Italian viranomaiset eivät ole kyseenalaistaneet komission näkemystä, se vahvistaa muodollista tutkintamenettelyä aloittaessaan tekemänsä arvion, jonka mukaan valtio katsotaan tuen antajaksi; etuuden myötä menetetään verotuloja, jotka muuten kertyisivät Italian valtionkassaan.
- (23) Lisäksi toimenpide on katsottava kohdennetuksi tai valikoivaksi, sillä sen avulla suositaan "jotakin yritystä tai tuotannonalaa". Italian viranomaiset esittävät, että toimenpidettä voidaan soveltaa kaikkiin Italiassa verotettaviin yrityksiin, jotka tekevät tiettyjä talouspoliittisten tavoitteiden mukaisia, Italian hallituksen tukiohjelmalla edistämiä investointeja.
- (24) Komissio on tarkastellut asiaa huolellisesti ja vahvistaa, että Italian käyttöön ottama poikkeuksellinen verovähennys muodostaa ainoastaan sellaisia yrityksiä suosivan erityisen tukiohjelman, joille aiheutuu tiettyjä tukieläviä kuluja ulkomailla järjestettävillä messuilla osallistumisesta. Järjestelmän ulkopuolelle jätetään yritykset, jotka eivät osallistu tällaisille messuille. Vaikka tukiohjelmalla voidaan periaatteessa soveltaa kaikkiin ulkomailla järjestettävillä messuille osallistuviin yrityksiin, se suosii tosiasiaa vain vientiyrityksiä eivätkä muut yritykset pääse osallisiksi siitä. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön⁽⁴⁾ mukaan etuudet, jotka annetaan vientiä harjoittaville yrityksille ja jotka liittyvät viennistä aiheutuviin menoihin, ovat luonteeltaan valikoivia.
- (25) Komissio ei voi hyväksyä Italian viranomaisten esittämiä väitteitä, ettei yrityksiä, jotka eivät harjoita kaupallista toimintaa ja vientiä, voi verrata kaupallista toimintaa harjoittaviin yrityksiin ja että tukiohjelma on yleinen. Komissio katsoo, ettei toimenpidettä ei voi katsoa yleiseksi, koska etuus, jossa tietyt menot vapautetaan verosta, on rajoitettu koskemaan vain vientiyrityksiä ja sitä sovelletaan tavanomaisen verovähennyksen lisäksi. Komissio korostaa myös, etteivät Italian viranomaiset ole osoittaneet toimenpiteen oikeutusta verojärjestelmän luonteen tai rakenteen perusteella. Annetut etuudet eivät ole kuitenkaan missään tapauksessa Italian verojärjestelmän sisäisen logiikan mukaisia, ja ne ovat poikkeuksellisia ja väliaikaisia.
- (26) Komissio vahvistaa näkemyksensä, että kyseessä on kohdennettu tukiohjelma, koska siinä esimerkiksi suositaan vain vientiyrityksiä, jotka esittelevät tuotteitaan messuilla ulkomailla. Tukiohjelman ulkopuolelle jäävät palveluyritykset, ulkomailla järjestettävillä messuilla esiteltäviksi soveltumattomilla tuotteilla kauppa käyvät yritykset ja Italiassa järjestettävillä messuille osallistuvat yritykset.

⁽⁴⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen asioissa 6 ja 11/69, komissio v. Ranska, 10.12.1969 antama tuomio (Kok. 1969, s. 523), asiassa 57/86, Kreikka v. komissio, 7.6.1988 antama tuomio (Kok. 1988, s. 2855), asiassa C-501/00, Espanja v. komissio, 15.7.2004 antama tuomio (Kok. 2004 s. I-6717).

- (27) Komissiolla on edelleen myös epäilyjä siitä, onko kaikilla Italiaan verovelvollisilla yrityksillä oikeus samantasoisiin etuuksiin, kun ne osallistuvat ulkomailla järjestettäville messuille. Italian viranomaiset ovat vahvistaneet, että kannustimeen oikeuttavia menoja voi olla myös italialaisen yrityksen pysyvällä ulkomaisella toimipisteellä, joka on päätoimipaikastaan riippumaton Italian tuloverolain 162 §:ssä ja toimipisteen sijaintimaan kanssa tehdyissä asioissa koskevilla verosopimuksissa tarkoitettulla tavalla.
- (28) Italia toteaa kuitenkin, että etuutta voidaan soveltaa ainoastaan, jos italialainen tuensaaja vastaa suoraan kyseisiin menoista Italian asetuksen nro 269/2003 1 §:n 1 momentin b alamomentin mukaisesti. Tämän vuoksi italialaisten yritysten pysyvien ulkomaisten toimipisteiden tai tytäryhtiöiden olisi veloittettava kyseiset menot suoraan Italiassa olevalta päätoimipaikalta, jotta ne saisivat verovähennyksen. Italiassa toimivien yritysten pysyvät ulkomaiset toimipisteet jäävät näin tosiasiallisesti etuuden ulkopuolelle. Komissio toteaa, että myös tästä syystä tukiohjelma ei vaikuta olevan tasapuolisesti avoin kaikille Italiaan verovelvollisille yrityksille.
- (29) Lisäksi tarkastellaan toimenpiteen vaikutusta kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Italian mukaan toimenpide ei vaikuta kilpailuun lainkaan tai vaikutukset ovat merkityksettömiä tukiohjelman lyhyen keston vuoksi.
- (30) Komissio vahvistaa muodollista tutkintamenettelyä aloittaessaan toimenpiteen vaikutuksista tekemänsä arvion. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön⁽⁵⁾ mukaan toimenpide katsotaan kilpailua vääristäväksi, jos tuensaaja kilpailee muiden yritysten kanssa markkinoilla, jotka ovat avoimet kilpailulle. Komissio on edelleen sitä mieltä, että toimenpide vääristää kilpailua ja jäsenvaltioiden välistä kauppaa, sillä sen tavoitteet ja vaikutukset koskevat nimenomaisesti tuensajien kaupankäynnin olosuhteiden parantamista näiden viedessä tuotteita ulkomaisille markkinoille. Se koskee
- siis suoraan ulkomaille suuntautuvan, myös jäsenvaltioiden välisen, kaupan alalla toimivia yrityksiä. Lisäksi myös tuet yhteisön ulkopuolelle suuntautuvalla viennillä voivat vaikuttaa yhteisön sisäiseen kauppaan ja vääristää kilpailua yhteisössä⁽⁶⁾.
- (31) Komissio ei voi hyväksyä väitettä tukiohjelman rajoitteista vaikutuksista kilpailuun. Vaikka järjestely on voimassa vain vuoden, tukimäärät voivat olla niin suuria, että niillä on merkittävä vaikutus tiettyihin markkinoihin. Tämä pätee erityisesti tapauksiin, joissa tuensajat ovat suuria yrityksiä, jotka tavallisesti osallistuvat messuille usein. Tuen määrää ei myöskään ole rajoitettu absoluuttisesti, joten se voi olla huomattavakin. Tuen rajallisuus ei missään tapauksessa riitä estämään sitä, että jäsenvaltioiden välinen kilpailu ja kauppa vääristyisi.
- (32) Toimenpiteen lyhyt kesto estää oletettavasti etuuden yrityksiltä, jotka eivät yleensä osallistu messuille, erityisesti jos niiden on päätettävä esimerkiksi uusille markkinoille tulemisesta. Vaikuttaakin siltä, että toimenpide on suunnattu pääosin usein messuille osallistuville yrityksille, myös niille, joiden päätavoite on erityisesti järjestää ja hallinnoida tuotteiden esittelyjä messuilla. Tällaiset yritykset hyötyisivät kohtuuttomasti kannustimesta, koska niitä ei ole nimenomaisesti suljettu Italian asetuksen nro 269/2003 1 §:n 1 momentin b alamomentin soveltamisalan ulkopuolelle.

2. Järjestelmän sääntöjenmukaisuus

- (33) Italian viranomaiset ovat panneet järjestelmän täytäntöön ilman ennakoilmoitusta komissiolle, eivätkä ne ole siis noudattaneet EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdassa määrättyä velvoitetta. Toimenpide on sääntöjenvastainen, sillä siinä on kyse EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta valtiontuesta ja se on pantu täytäntöön ilman komission ennakkohyväksyntää.

⁽⁵⁾ Esim. yhteisöjen tuomioistuimen asiassa T-214/95, Het Vleemse Ge-west v. komissio, 30.4.1998 antama tuomio (Kok. 1998, s. II-717).

⁽⁶⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-142/87, Belgia v. komissio, 21.3.1990 antama tuomio (Kok. 1990, s. I-959).

3. Soveltuvuus yhteismarkkinoille

- (34) Koska toimenpide on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, sen soveltuvuus yhteismarkkinoille on arvioitava perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa mainittujen poikkeusten perusteella.
- (35) Italian viranomaiset eivät ole nimenomaisesti kiistäneet komission 18 päivänä maaliskuuta 2004 päivätyssä, muodollista tutkintamenettelyä koskevassa kirjeessään esittämää arviota, ettei tapaukseen voida soveltaa mitään EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa mainituista poikkeuksista, joiden nojalla valtiontuki voidaan katsoa yhteismarkkinoille soveltuvaksi. Näin ollen komissio vahvistaa 18 päivänä maaliskuuta 2004 päivätyn kirjeensä 25–32 kohdassa esittämänsä arvion.
- (36) Etuudet liittyvät menoihin, joihin ei voida soveltaa ryhmäpoikkeusasetuksia tai yhteisön suuntaviivoja. EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 68/2001 (*) (7) 5 artiklan b kohdan mukaan messuille osallistumiseen liittyvä tuki voidaan hyväksyä vain, jos se on enintään 50 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista ja jos pk-yritys osallistuu kyseisille messuille tai kyseiseen näyttelyyn ensimmäisen kerran. Italian verokannustin koskee kuitenkin kaikkia yrityksiä ja kaikkia kustannuksia, jotka liittyvät mille tahansa ulkomailla järjestettävälle messuille osallistumiseen.
- (37) Tähän tapaukseen ei voida soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdassa mainittuja poikkeuksia, jotka koskevat yksittäisille kuluttajille myönnettävää sosiaalista tukea, tukea luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi ja tukea tietyille Saksan liittotasavallan alueille.
- (38) Sovellettavissa ei ole myöskään EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa mainittu poikkeus tuesta taloudellisen kehityksen edistämiseen alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vakaavuus on vakava ongelma.
- (39) Kysymykseen ei tule myöskään EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdassa mainittu poikkeus tuesta Italian taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen eikä 87 artiklan 3 kohdan d alakohdassa mainittu poikkeus tuesta kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen.
- (40) Tukiohjelmaa on tämän vuoksi arvioitava EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti. Säännöksen mukaan tuki on sallittua, jos se on tukea tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Tukiohjelman veroetuudet eivät liity erityisiin investointeihin, työpaikkojen luomiseen eivätkä erityisiin hankkeisiin. Niillä yksinkertaisesti vähennetään kustannuksia, joita yrityksille aiheutuisi vientitoiminnan yhteydessä; ne on siis katsottava vientitukiin liittyviksi valtiontuiksi. Komission vakiintuneen käytännön mukaan tällaisen tuen ei katsota soveltuvan yhteismarkkinoille.
- (41) Komissio katsoo lisäksi, että vaikka tukiohjelmalla edistettäisiin tietyn taloudellisen toiminnan kehitystä – esimerkiksi italialaisten yritysten kansainvälistymistä – ja johtaisi kaupan volyymin lisääntymiseen, komissio ei voi sulkea pois mahdollisuutta, että vaikutukset yhteisön sisäiseen kauppaan olisivat yhteisen edun vastaisia.
- (42) Komissio on sitä mieltä, että toimenpiteen osana myönnetty veroetuudet ovat toimintatukea, johon ei voida soveltaa poikkeuksia ja joka ei näin ollen sovellu yhteismarkkinoille. Komissio katsoo myös, että Italia on pannut toimenpiteen täytäntöön sääntöjenvastaisesti.
- (37) Tähän tapaukseen ei voida soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdassa mainittuja poikkeuksia, jotka koskevat yksittäisille kuluttajille myönnettävää sosiaalista tukea, tukea luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi ja tukea tietyille Saksan liittotasavallan alueille.

(*) Tekstissä on asiavirhe. Virkkeen pitäisi alkaa ”Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskiuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 70/2001 [...]”. Asetus on julkaistu EYVL L 10, 13.1.2001, s. 33 eikä sivulla 1, kuten edellä 7 alaviitteessä mainitaan virheellisesti.

(7) EYVL L 10, 13.1.2001, s. 1.

VI PÄÄTELMÄT

- (42) Komissio on sitä mieltä, että toimenpiteen osana myönnetty veroetuudet ovat toimintatukea, johon ei voida soveltaa poikkeuksia ja joka ei näin ollen sovellu yhteismarkkinoille. Komissio katsoo myös, että Italia on pannut toimenpiteen täytäntöön sääntöjenvastaisesti.

(43) Kun sääntöjenvastaisesti myönnetty valtiontuki ei sovellu yhteismarkkinoille, tuki on luonnollisesti perittävä takaisin tuensaajilta. Kun tuki peritään takaisin, ennen sen antamista vallinnut kilpailutilanne palautuu mahdollisimman pitkälti ennalleen.

yksittäistapauksissa kokonaan tai osittain soveltuvaksi erityisesti pk-yritysten ryhmäpoikkeusasetuksen 5 artiklan b kohdan nojalla,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

(44) Järjestely lopetettiin ennen sen verovuoden päättymistä, jonka aikana tukiohjelma oli voimassa, eli ennen kuin tuensaajista valtaosan verotus määräytyi lopullisesti. Komissio ei voi kuitenkaan sulkea pois mahdollisuutta, että yritykset olivat jo ehtineet hyötyä tuesta esimerkiksi pienemmän ennakkoveron muodossa. Komissio on huomionnut, että Italian viranomaiset varoittivat muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen jälkeen potentiaalisia tuensaajia mahdollisista seuraamuksista, mikäli komissio toteaisi toimenpiteen yhteismarkkinoille soveltumattomaksi tueksi. Komissio katsoo kuitenkin tarpeelliseksi, että jo annetun tuen takaisin perimiseksi Italia kehottaa mahdollisia tuensaajia palauttamaan tuen korkoineen kahden kuukauden kuluessa tästä päätöksestä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 ⁽⁸⁾ nojalla. Erityisesti jos tuki on jo myönnetty vähentämällä kuluvan verovuoden veroja, Italian on perittävä koko verovelka takaisin viimeisessä vuodelta 2004 maksettavassa erässä. Tuki pitää olla joka tapauksessa peritty kokonaan takaisin viimeistään tämän päätöksen tiedoksiantamista seuraavan verovuoden lopussa.

1 artikla

Italian asetuksen nro 269/2003 1 §:n 1 momentin b alomomentissa säädetty verokannustimien muodossa annettava valtiontukiohjelma, joka on tarkoitettu ulkomailla järjestettävillä messuille osallistuville yrityksille ja jonka Italia on pannut täytäntöön sääntöjenvastaisesti EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohtaa rikkoen, ei sovellu yhteismarkkinoille.

Italian on kumottava ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu tukiohjelma.

2 artikla

1. Italian on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitettujen ja tuensaajille sääntöjenvastaisesti annettujen tukien perimiseksi takaisin.

(45) Italian on toimitettava komissiolle tämän päätöksen liitteenä olevan lomakkeen avulla luettelo tuensaajista ja ilmoitettava selkeästi, mitä toimenpiteitä on suunniteltu tai jo toteutettu, jotta sääntöjenvastaisen valtiontuen tehokas takaisinperintä voidaan aloittaa välittömästi. Komissiolle on toimitettava kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tekemisestä kaikki asiakirjat (yleisohjeet, perintämääräykset ym.), joilla osoitetaan, että sääntöjenvastaisen tuen takaisinperintä on aloitettu.

Tuki on perittävä viipymättä takaisin kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen mukaisesti.

2. Jos tukea on jo myönnetty kuluvan verovuoden veroja vähentämällä, Italian on perittävä koko verovelka takaisin viimeisessä vuodelta 2004 maksettavassa jäännöserässä.

(46) Tämä päätös koskee tukiohjelmaa sellaisenaan, ja se on pantava täytäntöön välittömästi, mikä koskee myös järjestelmän osana myönnetyn tuen takaisinperintää. Tämä ei kuitenkaan rajoita mahdollisuutta, että tuki todetaan

Muissa tapauksissa Italia perii verovelan viimeistään tämän päätöksen tiedoksiantamista seuraavan verovuoden lopussa.

3. Takaisin perittävästä tuesta on maksettava asetuksen (EY) N:o 794/2004 9–11 artiklan mukaisesti laskettu korko siitä päivästä alkaen, jona tuki on tullut tuensaajien käyttöön, siihen päivään asti, jona tuki peritään takaisin.

⁽⁸⁾ EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1.

3 artikla

Italian on ilmoitettava kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tekemisestä päätöksen liitteenä olevalla lomakkeella toimenpiteistä, joka on toteutettu päätöksen noudattamiseksi.

Italian on ensimmäisessä kohdassa mainitussa määräajassa

- a) kehotettava 1 artiklassa mainitun tuen saajia palauttamaan sääntöjenvastainen tuki korkoineen;

- b) esitettävä kaikki asiakirjat, joilla osoitetaan, että sääntöjenvastaisen tuen takaisinperintä on aloitettu.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Italian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 14 päivänä joulukuuta 2004.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen

LIITE

Täytäntöönpanotiedot komission päätöksestä, jonka komissio on tehnyt tukiohjelmasta C12/2004 – Italia (suorat verokannustimet yrityksille, jotka osallistuvat näyttelyihin ulkomailla)1. *Tuensaajien ja takaisinperittävän tuen kokonaismäärä*

1.1 Yksityiskohtainen kuvaus tavasta, jolla tuki peritään takaisin yksittäisiltä tuensaajilta

— pääoma

— korot

1.2 Tukiohjelman osana annetun takaisinperittävän sääntöjenvastaisen tuen kokonaismäärä (bruttoavustusekvivalentti ... hintoina)

1.3 Niiden tuensaajien määrä, joilta tukiohjelman osana annettua sääntöjenvastaista tukea peritään takaisin

2. *Tuen takaisinperintää varten suunnitellut ja jo toteutetut toimenpiteet*

2.1 Yksityiskohtaiset tiedot toimenpiteistä, joita suunnitellaan ja jotka on jo toteutettu tuen tehokkaan takaisinperinnän aloittamiseksi välittömästi. Mainitkaa toimenpiteiden oikeusperusta.

2.2 Takaisinperinnän määräaika

3. *Yksittäisiin tuensaajiin liittyvät tiedot*

Esittää tiedot tukiohjelman osana annetun takaisinperittävän sääntöjenvastaisen tuen saajista seuraavassa taulukossa

Tuensaaja	Sääntöjenvastaisesti annetun tuen määrä (*) rahayksikkö: ...	Takaisinmaksetut määrät (°) rahayksikkö: ...

(*) Takaisinperittävän sääntöjenvastaisen tuen kokonaismäärä (bruttoavustusekvivalentti ... hintoina).

(°) Takaisinmaksettujen tukien bruttomäärä (myös korot).